

Examenul național de bacalaureat 2025
Proba E. a)
Limba și literatura română
pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară

Varianța 7

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Fabelmans: povestea unei vieți aparte (The Fabelmans, 2022); Regia: Steven Spielberg;

Scenariul: Tony Kushner, Steven Spielberg

Se spune despre prima dragoste că nu se uită niciodată, mai ales când intervine și ceea ce francezii numesc *le coup de foudre**. În filmul lui Spielberg (Globul de aur pentru cel mai bun film și cel mai bun regizor), prima dragoste este cinematograful, care apare odată cu primul film pe care personajul Samuel, diminutivul Sammy, îl vede cu mama sa, Mitzi Fabelman, și cu tatăl său, Burt Fabelman. Ei conduc scenariul de inițiere, făcându-i băiatului o introducere în universul cinematografic. Tatăl, un inginer remarcabil care urcă neconștient treptele unei cariere de succes, îi prezintă filmul în termeni tehnici: aparatul de proiecție, lumina din interior, iluzia optică asigurând mișcarea prin redarea a 24 de fotografii pe secundă etc. Inginerul fixează, astfel, o dimensiune a artei cinematografice ca expresie a unor fenomene optice utilizate în tehnica de filmare. De altfel, regizorul amator, Sammy, va descoperi pe cont propriu o serie de trucuri pentru a crea efecte cinematografice.

Cealaltă explicație e mult mai scurtă și vine din partea mamei, fire emoțională, pianistă înzestrată, care a renunțat la propria carieră pentru a deveni o bună soție și mamă. De la ea, Sammy află că filmul este un vis pe care nu-l va uita niciodată și, iată, o a doua dimensiune a cinematografului, una poetică, filmul ca univers magic, autosuficient, manipulând emoțiile publicului, proiectând eroi prin idealizare. Copilul Sammy este fascinat și, totodată, încearcă să repună în act scena deraierii unui tren cu mijloacele de care dispune, propriile jucării. Prin urmare, filmul ar face să fuzioneze tehnologia cu poezia, numai că formula nu funcționează în cadrul propriei familii. În fond, Sammy, regizorul adolescent, înțelege lecția pe care i-o oferă primul film văzut prin scena care-l obsedează, îi dilată pupilele, și anume că cinematografia este un spațiu al spectaculosului, al visului devenit realitate.

Filmul parcurge dintr-o suflare drumul de la banal la extraordinar. Exact asta face Spielberg și în alte filme, atunci când ridică un om în aparență cuminte la puterea ficțiunii, a aventurii: soldatul Ryan din *Salvați soldatul Ryan* (1998), Frank Abagnale Jr. din *Prinde-mă! Dacă poți!* (2002) și, de ce nu, profesorul universitar, doctor în istorie, Indiana Jones, în seria care l-a consacrat.

după Angelo Mitchievici, *Filmul vieții și viața filmului*, în revista *România literară* (2023)

*le coup de foudre — (în franceză) dragoste la prima vedere

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

- I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect. **6 puncte**
Unul dintre personajele filmului *Fabelmans: povestea unei vieți aparte* este
  - a. Ryan.
  - b. Indiana Jones.
  - c. Frank Abagnale.
  - d. Samuel.
- II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**
  - a. Prima dragoste a protagonistului din filmul distins cu Globul de aur este cinematograful.
  - b. Mama îl ajută, la început, pe băiat să descopere că filmul e un univers magic, autosuficient.
  - c. Tehnica se îmbină cu poezia atât în film, cât și în familia băiatului.
  - d. În final, băiatul ajunge să înțeleagă că filmul se reduce numai la tehnica de filmare.

- III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Spielberg, care-și proiectează nostalgic copilăria și adolescența în film, construiește într-un mod magistral scena unei declarații de dragoste nepronunțate. ____ (1)

Spielberg a mers mai departe și l-a creat pe Sammy, un elev de liceu profund, capabil să înțeleagă mecanismele filmului. ____ (2)

Ingeniozitatea tehnică a lui Sammy, care perforează pelicula pentru efectul focurilor de armă, sugerează că atingerea sublimului poate depinde de soluționarea unor probleme practice. Deși filmul abundă în violențe stilizate, exagerarea lor le conferă un ton comic, amintind de Indiana Jones. ____ (3)

Ceea ce singularizează cu adevărat filmul lui Spielberg, distanțându-l de celelalte opere ale sale, este o fină împletire de aluzii vizuale și lingvistice. ____ (4)

după Angelo Mitchievici, *Filmul vieții și viața filmului*,
în revista *România literară* (2023)

- a. Această abordare a filmului într-o notă comică reflectă o perioadă timpurie a cinematografiei, caracterizată de inocență, descoperire, aventură și o încredere nealterată în eroi și în forța inspirațională a acestora.
- b. El construiește, în această scenă, o declarație redată fără cuvinte, doar prin imagine, care își propune să surprindă realitatea în toată spontaneitatea ei.
- c. Filmul pare să răspundă în tăcere afirmației unui alt personaj, sugerând că, deși diferită, viața însăși este cel mai bun film, iar Spielberg a reușit să-i realizeze montajul perfect, echilibrul perfect între vizual și verbal.
- d. Iubitorii filmului european așteaptă în fiecare an unul dintre evenimentele care le asigură accesul la noutăți în domeniu, Festivalul Filmului Francez.
- e. Totodată, elevul de liceu percepe riscul unei puneri în scenă ce impune o transformare dificilă, un pariu existențial pentru succes, în stilul visului american.

- IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre forma corectă a cuvintelor din paranteză. **8 puncte**

O dragoste atât de profundă încât nu poate fi spusă în cuvinte (obișnuită) ____ (5), ci doar printr-o emoție coplesitoare, un amestec de frumusețe și melancolie, un sentiment arzător, dar efemer, intră direct în galeria marilor momente cinematografice, deși, surprinzător, este vorba despre un film al (un) ____ (6) regizor amator. Ceea ce arată că magia (cinematografie) ____ (7) poate apărea adesea și din cele mai neașteptate (sursă) ____ (8).

după Angelo Mitchievici, *Filmul vieții și viața filmului*,
în revista *România literară* (2023)

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Bucureștiul era altfel decât și-l imaginaseră ele două, ea și Sofi, când încă visau la noua viață din capitală, în casa Linicăi. [...]

Ioanei îi plăceau evadările astea, într-un oraș necunoscut care creștea, pe nevăzute, sub decorul strălucitor al marilor bulevarde. Viața avea alt ritm aici, oamenii semănau mai mult cu cei lăsați în urmă, la C. sau la Galați [...].

Cel mai mult le plăcea să umble câte o după-amiază întreagă prin oraș, să intre prin magazine, prefăcându-se că ar avea bani să cumpere o rochie scumpă, un pardesiu la modă. De fapt, Sofi copia tiparul în minte și îl reproducea apoi exact cum își dorea Ioana, folosind materiale mai ieftine, dar de efect. [...]

Visurile alea, cu ochii deschiși, în fața vreunei vitrine luminate în întunericul tot mai gros al orașului, pierzând noțiunea timpului și, ajungând să se strângă una în alta înfrigurate de vreun vânt

primăvărat, le-au ținut în viață anii aceia. [...] Mai târziu, au înlocuit visarea cu ochii deschiși cu nesfârșitele nopți de discuții în șoaptă, de parcă mereu s-ar fi ferit de urechile cuiva.

Uneori mergeau să vadă filme, la cinematografele din centru. Traian și Mihai veneau pe rând să le însoțească, cel mai adesea mergeau pe bulevardul Elisabeta, la Corso sau la Capitol, panourile uriașe pictate și luminile colorate le amețeau pe fete, păreau ireale în întunericul serilor de vară. Odată intrate în sala de cinema, totul era posibil. Lipite de plușul scaunelor, trăiau cu sufletul la gură întâmplările de pe ecran, în rând cu toți ceilalți, o singură mare inimă bătea în cinematograful plin până la refuz. Când a văzut pe bulevard afișul în culori care anunța că, într-o săptămână, urma în program *Bodyguard*, ultimul film al Priscillei Lane, Ioana a recunoscut-o imediat în desenul colorat pe actrița din *Realitatea ilustrată*, despre care fotograful de pe Calea Victoriei îi spusese că îi seamănă atât de mult. Filmul nu i-a plăcut, s-a pierdut la un moment dat în încâlceala de întâmplări care păreau să nu ducă nicăieri, dar chipul ei nu l-a uitat niciodată. Din seria nesfârșită de urmărit și din suspansul scenelor cu împușcături nu i-a rămas nimic în memorie, în schimb, părul aproape alb, strălucitor, al Priscillei, tăioarele ei perfect tăiate pe corp, felul cum își machia ochii și buzele, toate astea au urmărit-o multă vreme.

După film au ieșit în bulevard, ea, Sofi, Traian și, până privirea li s-a reobișnuit cu luminile de afară, au mers în tăcere. Trotuarul era plin de lume înfășurată în paltoane, era un noiembrie umed, crengile goale ale copacilor se pierdeau într-un cer fumuriu, îndepărtat, din care începuseră să cadă din ce în ce mai des picături mici de apă. Siluetele de pe bulevard se grăbeau spre Universitate, urcau și ei, dar mult mai încet, strada în pantă, sub lumina galben-verzuie a felinarelor. Ioana și-a privit pantofii decupați, pe care apa îi lăsase cu o linie întunecată. Ar fi putut fi ea. Ar fi putut fi ea pe ecranul acela, pe afișele enorme care împânzeau bulevardul.

Andreea Răsuceanu, *O formă de viață necunoscută* (2018)

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *O formă de viață necunoscută* de Andreea Răsuceanu este *Subiect și alteritate*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Precizează, în minimum 30 de cuvinte, perspectiva narativă din textul dat, motivându-ți alegerea. **6 puncte**

B.

Redactează un text, de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă este important sau nu pentru un tânăr să își atingă țelurile profesionale propuse în adolescență*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi **14 puncte**.

Pentru **redactare**, vei primi **4 puncte** (utilizarea corectă a conectorilor în argumentare – 2 puncte; respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei – 1 punct, respectarea numărului minim de cuvinte indicat – 1 punct).

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema **Subiect și alteritate**. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și textul literar dat (*O formă de viață necunoscută* de Andreea Răsuceanu).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre următoarele elemente indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea câte unei scene/secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date (literatura română/universală; pictură, cinematografie etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**.

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.